

CENTRALT KOORDINEREDE LABORATORIEPROJEKTER SLUTRAPPORT

GENMODIFICEREDE ORGANISMER (GMO) – en undersøgelse
af forekomsten af materiale fra genmodificeret majs, soja,
ris og hørfrø (GMO) i produkter på det danske marked i 2011.

Kontrolresultater 2011

J. nr.: 2009-20-64-00149

BAGGRUND OG FORMÅL

Fødevarestyrelsen har undersøgt indholdet af genmodificeret materiale i fødevarer med indhold af majs, soja, ris og hørfrø, som ifølge producentens oplysninger ikke skulle indeholde genmodificeret materiale. I alt 40 prøver blev udtaget hos 1. led i distributionskæden i Danmark, dvs. hos importøren eller hos producenten af produkterne.

Prøverne blev udtaget i perioden fra september til december 2011 hos 28 forskellige virksomheder fordelt over hele landet og var bestemt til salg i Danmark.

Formålet med undersøgelsen var at undersøge, om virksomhederne overholder reglerne om markedsføring og mærkning af genmodificerede fødevarer.

De undersøgte produkter var:

Majs: Majschips, majsdrys, majsmel, majsgrits, majskernel, majsgrøn
Soja: Soja (nuggets), sojabønner, sojadrik, sojaprotein, tofu, saltede sojabønner
Ris: Risnudler, soja-risdrik, risemel, ris hvide parboiled, brune, basmati og jasmin, rispapir
Hørfrø: Hørfrø

Undersøgelsen omfattede syv økologiske produkter (soja-risdrik, majsmel, brune og hvide ris og hørfrø (2 prøver)).

En række genmodificerede majs og soja er godkendt til brug som fødevarer i EU. Der er ikke godkendt nogen typer af genmodificerede ris og hørfrø til fødevarerbrug.

Godkendte genmodificerede fødevarer kan lovligt markedsføres, men skal være mærket til den endelige forbruger med oplysningen "genetisk modificeret [majs/soja]" eller "fremstillet af genetisk modificeret [majs/soja]". Materiale fra genmodificerede afgrøder, som ikke er godkendt i EU, må ikke forekomme i fødevarer i EU.

Fødevarer eller fødevaringredienser, hvori der utilsigtet forekommer godkendt genmodificeret materiale i en mængde, der ikke overstiger 0,9 %, regnet på ingrediensniveau, er undtaget fra ovennævnte krav om mærkning til den endelige forbruger, hvis virksomheden kan godtgøre, at indholdet er utilsigtet eller teknisk uundgåeligt.

Mærkning med oplysning om brug af GMO skal ses som en oplysning om, hvordan varen er produceret, og ikke som en advarsel mod produktet. Formålet med mærkningen er således udelukkende at give forbrugeren mulighed for at vælge.

Majs-, soja- og risprøverne blev indledningsvis screenet for indhold af DNA-sekvenserne 35S, T-nos, bar og cp4-epsps, som indikerer indhold af genmodificeret materiale. Identifikation og indhold af genmodificeret materiale i positive prøver blev herefter bestemt ved hjælp af specifikke real-time PCR metoder. Hørfrøprøverne blev screenet for tilstedeværelse af FP967 hør.

Analyserne blev udført ved DTU-Fødevareinstituttet i Mørkhøj.

METODE OG RESULTATER

Resultaterne, der fremgår af nedenstående tabel, viser, at der for de fleste produkter ikke kunne påvises indhold af GMO.

To partier majschips indeholdt godkendt GMO i en mængde på over 0,9 %, hvilket ikke fremgik af mærkningen. I et enkelt majsprodukt blev der desuden fundet spor af godkendte GMO'er under kvantificeringsgrænsen for analysen.

I et parti risnudler blev der påvist indhold af ulovlig ikke godkendt Bt63-ris.

Ingen af de økologiske produkter indeholdt GMO.

INDHOLD AF GENMODIFICERET MAJS, SOJA, RIS OG HØRFRØ I 40 PARTIER AF FØDEVARER, UDTAGET HOS IMPORTØRER OG PRODUCENTER I DANMARK I PERIODEN SEPTEMBER 2011 TIL JANUAR 2012:

PRODUKTER AF	PARTIER	PARTIER MED PÅVISELIGT INDHOLD	BEMÆRKNINGER
MAJSKERNER	2	0	
MAJSMEL	2	0	
MAJSGRYN	1	0	
MAJSDRYS	1	0	
MAJSCHIPS	5	2	MON810, NK603, GA21 og Bt11 påvist*
MAJSGRITS	1	1	Spor af MON 810 og TC1507 påvist**
POPKORNSMAJS	1	0	
SOJAPROTEIN	1	0	
TOFU	2	0	
SOJADRIK	1	0	
SOJA-RIS DRIK	1	0	
SOJABØNNER	2	0	
SOJABØNNER SALTEDE	1	-	Kunne ikke analyseres
RISMEL	3	0	
RISPAPIR	1	0	
RISNUDLER	5	1	Bt63 påvist
BRUNE RIS	1	0	
HVIDE RIS	2	0	
JASMIN RIS	1	0	
BASMATI RIS	1	0	
NUGGETS	2	0	
HØRFRØ	3	0	

*Et parti majschips indeholdt MON810 og NK603-majs (> 0,9 %), Et andet parti majschips indeholdt NK603, MON810, GA21 og Bt11-majs (>> 0,9 %).

**Spor af MON 810 (< kvantificeringsgrænsen på 0,15 %) og TC1507 (< kvantificeringsgrænsen på 0,08 %) påvist.

KONKLUSION OG VURDERING

Resultaterne viser, at reglerne om markedsføring af genmodificerede fødevarer var overholdt for størstedelen af de 40 prøver.

To partier majschips indeholdt godkendt GMO i en mængde på over 0,9 %. Produkterne var ikke mærket med GMO, som de skulle have været ifølge reglerne. Salget af de pågældende partier med den manglende mærkning er stoppet.

Et parti majsgrits indeholdt spor af EU-godkendte GMO'er. Indholdet er under kvantificeringsgrænsen for analysen og dermed meget lavt. Fødevarestyrelsen vurderer, at der er tale om et utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold, og dermed ikke en overtrædelse af reglerne for mærkning med GMO.

Et parti risnudler indeholdt ulovlig ikke EU-godkendt Bt63-ris. Risnudlerne er trukket tilbage fra markedet.

De syv økologiske produkter, der indgik i undersøgelsen var alle fri for GMO.

En omlægning af GMO-kontrollen betyder, at antallet af prøver er øget fra ca. 30 prøver til de nuværende 40 prøver årligt. Herudover tages der fra 2011 relativt flere prøver af forarbejdede produkter og færre fra råvarepartier end tidligere.

Laboratoriet ved DTU Fødevareinstituttet har desuden ved indførelsen af nye analysemetoder øget fokus på kontrollen af ikke EU-godkendte GMO'er.

Projektleder/kontaktperson: Hanne Boskov Hansen (hbo@fvst.dk)

Sikkerhed, sundhed og vækst fra jord til bord